

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสนุโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ธรรมโอสถรักษาได้ทั้งร่างกายและจิตใจ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาทุกข์เวลายากขึ้นมา เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาอยู่ในป่าในเขา ธรรมโอสถทั้งนั้นนะ

เวลาธรรมโอสถ เวลาหายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ กำหนดพุทโธชัดๆ พอจิตมันสงบเข้ามานะ จิตสงบเข้ามา มันรวมเข้ามาบ๊ีบ มันสว่างไปหมดเลย มันสว่างไสว มันทะลุปรุโปร่งไปหมดนะ เวลาคลายออกมา โรคภัยไข้เจ็บนี้หายเลย แต่ต้องเป็นคนที่มีกำลังจิตที่ดี

ถ้ากำลังจิตที่ไม่ดี เห็นครูบาอาจารย์ท่านพูดแล้วอยากทำตาม ทำตามไม่ได้หรอก เวลาทำตามขึ้นมา มันเพียงแต่พยายามจะทำให้ได้แล้วทำไม่ได้ พอทำไม่ได้แล้วโรคมันจะเรื้อรังมากขึ้น มากขึ้นเพราะอะไร มากขึ้นเพราะว่าเคมีในร่างกายมันยิ่งโดนเบี่ยงเบน เบี่ยงเบนแล้วมันยิ่งทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บมากขึ้น นี่พูดถึงว่าทำไม่เป็น ทำไม่ได้นะ ทำไม่เป็น ทำไม่ได้นะ มันเสียหายทั้งกายและใจ แต่คนที่ทำเป็น ทำได้นะ มันดีทั้งร่างกายและจิตใจ

แต่สรรพสิ่งในโลกนี้มันเป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังมันมีการแปรปรวน มันเปลี่ยนแปลงตลอด มันไม่มีสิ่งใดคงที่หรอก

เวลาที่ว่าคนเกิดมา เกิด แก่ เจ็บ ตาย เวลาไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายที่ใจนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพ้นจากการเกิด แก่ เจ็บ ตายแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องขันธนิพพาน

ขันธนิพพาน ขันธนี้เป็นวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุในโลกนี้มันเป็นสมมุติ มันมีมาแล้วมันต้องย่อยสลายเป็นเรื่องธรรมดา จิตใจของคนถ้ามีกิเลสต้นหาความทะยานอยากมันครอบคลุมหัวใจอยู่แล้ว กิเลสต้นหาความทะยานอยากเวลาตายไปแล้ว ใจไม่เคยตายๆ ใจก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะต่อไป

แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์แล้ว เวลากิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจ มันโดนทำลายไป อวิชชาคือความไม่รู้ในหัวใจนั้นมันโดนกำจัดสิ้นไปแล้ว พอกำจัดสิ้นไปแล้ว นี่ไง เอโก ธมโม ธรรมเป็นเอก ธรรมเป็นหนึ่ง ธรรมนี้เหนือโลก เหนือโลกคือว่ามันไม่มีเวรไม่มีกรรม

คำว่า “ไม่มีเวรไม่มีกรรม” เห็นไหม คนเราเกิดมา เกิดมาเพราะกรรม กรรมจำแนกสัตว์ ให้เกิดต่างๆ กัน คนมีเวรมีกรรมอยู่แล้วมันใช้หนี้กรรม กรรมแล้ว เกิดภพชาติใดก็ต้องมาใช้หนี้กรรมนั้น เวลาผู้ที่ชำระล้างกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ นี่หมดเวรหมดกรรม หมดหนี้หมดเวรทั้งสิ้น

แต่เวลาท่านจะปรินิพพาน ถ้าท่านไป “อาณนที ตักน้ำมาให้เราฉันเถิด เรากระหายเหลือเกิน เรากระหายเหลือเกิน”

พระอาณนทีไปตักแล้วมันเป็นความมหัศจรรย์ว่าน้ำที่มันขุ่นๆ นั้นมันก็ใสขึ้นมา

“อาณนที มันเป็นเช่นนั้นเอง มันเป็นเช่นนั้นเอง”

นี่เศษเวรเศษกรรมของท่าน เศษเวรเศษกรรมของร่างกาย ร่างกาย ดูลิ เวลาพระโมคคัลลานะเวลาเขาจะมาทูลตาย เหาะหนี้ เหาะหนี้ถึงสามหน แต่มาพิจารณาแล้ว อ้อ! มันเศษเวรเศษกรรมของเราทั้งสิ้น

ถ้ามีวัตถุ มีสิ่งที่จับต้องได้ มันมีผลกระทบได้ แต่หัวใจที่สิ้นกิเลสไปแล้วจบสิ้น พอจบสิ้นขึ้นไปแล้ว แต่ถึงเวลาแล้วหมดหนี้กรรม หมดเวรหมดกรรม หมดเวรหมดกรรมมันไม่มีแรงขับ ไม่มีแรงขับ แต่สอุปาทิเสสนิพพาน สิ่งพิเศษส่วนที่เหลืออยู่นี้มันต้องรอเวลา

เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน “ให้เห็นสมควรแก่เวลาของเธอเถิด ให้เห็นสมควรแก่เวลาของเธอ”

เวลาๆ เวลาที่มันจะจบจะสิ้น เวลา ให้รอเวลานั้น เห็นไหม ให้สมควร ไม่ส่งเสริมให้ตาย และก็ไม่ส่งเสริมให้อยู่ ให้สมควรแก่เวลาของตน ให้สมควรแก่เวลาของตน ให้สมควรแก่สสารที่

มันจะแปรสภาพของมันไป นี่ไง เวลาสิ้นกิเลสไปแล้ว เวลาสิ้นกิเลสแล้ว สิ่งที่เหลือ สิ่งที่เหลือก็ เหลือสุอุปาทิเสสนิพพาน เหลือเศษส่วนที่มันรอเวลาของเธอ รอเวลาของมัน

นี่พูดถึงว่า ถ้าหมดหนี้เวรหนี้กรรมแล้ว สิ่งที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายมันก็คือเอโก ฐมฺ โหม ธรรมอันเอกอันนั้น ธรรมเหนือโลกๆ ใจ

ผลของวิภูฏะๆ ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ธรรมชาติมันก็แปรปรวนของมันตลอดไป แต่ของเรา เวลาการกระทำเป็นสัจจะเป็นความจริง ธรรมชาติมันมีอยู่ของมัน ธรรมชาติมันแปรปรวนของมันด้วยเหตุด้วยผลของมันใช่ไหม เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง สัพเพ ฐมฺมา อนตฺตา อนัตตา ความสมควร ความสมควรความพอดีของมัน ว่าเป็นอนัตตา นี่ว่าเป็นธรรมๆ เวลาเป็นธรรม เป็นธรรมการกระทำไฉน

ศีล สมาธิ ปัญญานี้ก็ธรรม การเสียสละธรรมนี้ก็ธรรม คนที่มีจิตใจที่เป็นคุณธรรมก็เป็นธรรม สัจธรรมอย่างนี้เราแสวงหา สัจธรรมอย่างนี้เรามีการกระทำ มันถึงมีสมมุติบัญญัติ

แล้วเวลากุปปธรรม อกุปปธรรม กุปปธรรมๆ ธรรมที่มันแปรสภาพของมัน อกุปปธรรมๆ ธรรมที่คงที่ตายตัวของมัน สิ่งที่คงที่ตายตัว ตายตัวเพราะอะไร ตายตัวเพราะมันได้สมมุติเจตปหาน มันได้ละสังโยชน์ มันได้สํารอกมันได้คายของมันออกไป มันเป็นความจริงของมันในหัวใจอันนั้น เห็นไหม หัวใจอันนั้น นี่ไง ที่มันเหนือการเปลี่ยนแปลง เห็นความเป็นอนิจจัง เห็นอทุกๆ อย่าง แต่เหนือนี้เหนือเป็นนามธรรมไฉน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพาน “อานนทฺ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่ หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับไปเป็นธรรมดา แม้แต่ตถาคตจะต้องตายในคืนวันนี้”

แต่ตายเพราะขันธนิพพาน ตายเพราะเศษส่วน ตายเพราะทิ้งธาตุขันธ์ มันไม่มีอะไรตาย ไม่มีอะไรทั้งสิ้น ตายเป็นของสมมุติ ตายเป็นของล้อเล่น ตายจากโลก นี่ไง ผลของวิภูฏะ พ้นจากวิภูฏะ วิภูฏานไปแล้ว ไม่มีอะไรตาย ไม่มีอะไรเกิด แล้วก็ไม่มีอะไรตาย เพราะมันสิ้นเวรสิ้นกรรมแล้วไม่มีอะไรเกิดและไม่มีอะไรตาย

แต่ของเราต้องเกิดต้องตาย เพราะมันยังคร่ำครวญ ยังร้องไห้ ยังอาลัยอาวรณ์ ยังของ
ฉัน ยังยึดเหนี่ยวอยู่ มันต้องเกิดแน่นอน การยึดเหนี่ยว การมีตัวตนอันนั้นมันเกิดแน่นอน นี่
ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านประพฤติ
ปฏิบัติ สิ่งที่เป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐเลิศเลอมาก คำว่า
“ประเสริฐเลิศเลอขึ้นมา” สูงสุดสู่สามัญ สูงสุดสู่สามัญ ปฏิบัติแล้วจบ ไม่มีอภินิหาร ไม่มีรูวาระ
จิต ไม่รู้เรื่องเวรเรื่องกรรม เมื่อชาติที่แล้วชาติก่อน

ยังมาผูกพันอยู่หรือ

บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ บุพเพนิวาสานุสติญาณ
อดีตชาติตั้งแต่เป็นพระเวสสันดรไป เหตุที่จะได้เกิดเป็นพระพุทธเจ้า เหตุที่ได้การกระทำมา สิ่ง
ได้สร้างสมบุญญาธิการมาขนาดนั้น ถ้ามันยังไม่สิ้นสุด จุตูปปาตญาณ เวลาสิ้นกิเลสแล้วจบ นี่
ไง จบไป สูงสุดสู่สามัญไป สูงสุด สูงสุดแล้วสู่สังขารธรรม สู่สังขารความจริง ไม่มีอภินิหารต่าง ๆ

อภินิหาร อนาคตังสญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เวลาพูดถึงอภินิหาร
อภินิหารมันอยู่นอกมรรค เวลาอภินิหาร เวลาสิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ไหม เวลาหลวงปู่เจี๊ยะท่าน
ถามหลวงปู่มั่นไป “อภินิหารแก้กิเลสได้ไหม” “ไม่ได้” “ไม่ได้หลวงปู่มั่นทำทำไม” นี่ท่านถามนะ
“อ้าว! ทำไว้สอนคนเว้ย ทำไว้สอนคน เวลาคนคิด คนต่าง ๆ เอาไว้สอนคน”

นี่ไง ที่เราแสวงหากันนี่ไง เอาไว้สอนคน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังส
ญาณดักหน้าดักหลังหมดนะ พระองค์ไหนทำอะไรรู้หมดนะ แต่มันไม่เป็นประโยชน์กับใคร

เด็กน้อยมันทำความผิดพลาด มันรู้ใหม่ว่ามันผิด มันมีแต่ความคึกความคะนองของมัน
มันทำด้วยความภูมิใจของมัน เราไปบอกมัน สิ่งนี้ไม่ดี ๆ ไม่ดีก็ต้องฝึกต้องพยายามเน้นย้ำให้
เขาเข้าใจของเขา เขารู้ถูกรู้ผิดแล้วเขาก็ละการกระทำอันนั้นไป แต่ถ้าเขายังไม่รู้ถูกรู้ผิด ไปบอก
ขนาดไหน หนูกำลังสนุกเลย หนูกำลังมันเลย นี่ไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจะไปสั่งสอนไปบอกกล่าวพยายามชักนำ มันฟังอะไร มันไม่สนใจมัน
หรอก นี่ไง สิ่งที่เราทำการกระทำ การกระทำนะ กว่ามันจะฝึกมันจะฝนใจ แล้วเรามาวัดมาวากัน

โดยธรรมชาติ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาท่านทุ่มเททั้งชีวิต ทุ่มเทขึ้นมาเพื่อเอาชนะกิเลสในใจของท่าน การเอาชนะตนเองสำคัญที่สุด เห็นไหม

การทำสมาธิที่ไม่ได้สมาธิก็แพ้ตัวเองทั้งนั้นนะ ถ้าใครชนะตนเองก็เป็นสัมมาสมาธิ แล้วใครยกสูวิปัสสนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนา ปัญญาเกิดจากการภาวนามันเกิดมรรคเกิดผลในหัวใจดวงนั้น ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา มันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจอันนั้นไง

เพราะมรรคผลอันนั้นมันกระทำแล้วมันจะมีอะไรหลงกลวง มันจะมีอะไรอีก โลกนี้จะมีอะไรอีก โลกนี้ไม่มีสิ่งใดทั้งสิ้น เพราะมีการกระทำในหัวใจจบสิ้นไปแล้ว แต่ถ้ามันเป็นเรื่องโลกๆ ใจ มันไม่มีสิ่งใดทั้งสิ้น ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันเลย มันเป็นสัญญาอารมณ์ เป็นความจำทั้งนั้น พระพุทธศาสนา สูงสุดสู่การกระทำ ถ้าการกระทำประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกซ์แล้วจบ

แต่คนเรามันแตกต่างหลากหลาย ความแตกต่างหลากหลายนั้น คุณสิ สิ่งที่เราไม่มีถึงๆ ภารมีไม่ถึงทำไม่ได้ มันก็อ่อนแอของมันอยู่อย่างนั้นนะ แล้วเวลาคนที่อ่อนแอทำบุญกุศลมันยังแสนยากเลย ทำคุณงามความดีนี้แสนยาก ว่าทำดีไม่ได้ดี ทำดีไม่ได้ดี เราทำของเราตลอดเวลาแล้ว ทำดีอะไร ทำดีตามอารมณ์ของตน ความดี กุศล อกุศลนะ มันเห็นว่าเป็นกุศลๆ ความดีเพราะว่าตัวชอบใจ ความดีเพราะเป็นอัตตาของตนใจ ความดีก็เป็นทิวฐิมานะของตนใจ ทำตามทิวฐิมานะของตนอยู่อย่างนั้นนะ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมดุลพอดี สมดุลพอดี มันพอดีอะไร มันพอดีเพราะทิวฐิมานะนั้นหรือ มันพอดีเพราะอีโก้ตัวถือตนอย่างนั้นหรือ อันนั้นเป็นความดีหรือ มันไม่เป็นความดี มันไม่เป็นความดี คนเราไม่ทำอะไรเลยนะ เกิดมาด้วยวาสนามีแต่คนอุ้มชูดูแลตลอดเวลานั้นก็จะเป็นความดีหรือไม่ใช่

มัชฌิมาปฏิปทา คนเราเกิดมามันต้องมีหน้าที่การงานทั้งสิ้น การทำหน้าที่การงานขึ้นมา ก็ด้วยอำนาจวาสนาของตน ด้วยอำนาจวาสนาของตนมันมีเขาวนมีปัญญา มีการกระทำของมัน มันประสบความสำเร็จของมัน

ถ้าคนเราทำแล้วมีปัญญาของมัน แต่กาลเวลายังไม่สมควร บางคนคิดได้กิจการดี ๆ ทั้งนั้นนะ แต่ตลาดมันไม่มี ตลาดมันยังไม่ได้ ทั้งที่สติปัญญาของเรา ทั้งที่ตลาด ทั้งที่สังคมเขาต้องการ ทุกอย่างมันสมดุลไปทั้งนั้นนะ นี่บุญ บุญของคนนะ แข่งอำนาจวาสนาจะไปแข่งกันที่ไหน แต่เวลาการกระทำ ๆ ใครจะมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน เรามาฝึกหัดของเรา ๆ ถ้าฝึกหัดของเราทำให้ได้จริงขึ้นมา ถ้าได้จริงขึ้นมา เห็นไหม

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด สัจธรรม สัจธรรมนี้สูงส่งมาก แต่เวลาการกระทำ ๆ การกระทำต้องมีความมุมานะมีความบากบั่นของตน ถ้ามันทำความเป็นจริงขึ้นมา ก็เป็นจริงขึ้นมา ถ้าทำความเป็นจริงของเราไม่ได้ เราพยายามปฏิบัติบูชาของศีลสมาธิจิตพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่าท้อถอย นี่พูดถึงการกระทำของเรา

แต่ถ้าเป็นทางโลก ๆ อะไรก็ได้ เรียบง่ายไปหมด อะไรก็ได้ เรียบง่ายไปหมด พระพุทธศาสนาสอนให้ปล่อยวาง ๆ

ปล่อยวางจนเป็นขี้ลายน้ํา ปล่อยวางจนไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติของเราใช้ไหม เวลาจะกินข้าวยังต้องตักเข้าปากตัวเองเลย ไม่ใช่ไปภัตตาคาร เวลาจะกินก็ให้คนอื่นป้อน คนอื่นป้อนก็เพราะเราจ่ายตักเขา ไม่จ่ายตักเขาจะป้อนให้ไหม

นี่ไง เราจะอิมเต็มของเรา เราก็ต้องมีการกินของเรา มีการกระทำของเรา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันจะเป็นความจริง ๆ ขึ้นมา จะเศรษฐกิจ จะทุกข์จนเข็ญใจขนาดไหน เวลามีการกระทำ ๆ เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันก็เป็นผลประโยชน์ของเรา แล้วเรามีความภูมิใจที่จะทำ มีความภูมิใจนะ

เวลาครูบาอาจารย์นะ ท่านแสวงหาทางจงกรม แสวงหาที่นั่งสมาธิภาวนา แสวงหาที่สงบสงัด แล้วไปหาที่สงบสงัดนะ พอดความเป็นอยู่ พอดความเป็นอยู่เท่านั้นนะ เพราะทุกคนแสวงหาได้ ปัจจัย ๔ ทุกคนแสวงหาได้ทั้งสิ้น ถ้าเวลาปฏิบัติขึ้นมา ถ้าปฏิบัติพอเป็นพิธี ใครก็ทำได้ทั้งสิ้น แล้วจิตมันเป็นไปไหม จิตมันไม่เป็นไป แล้วมันเป็นไปได้อย่างไร

การเอาชนะตนเอง เอาชนะตนเองแสนยาก พยายามทำให้ทุกคนเป็นคนดีเป็นไปไม่ได้ แล้วทำความดี ๆ ความดีเพื่อให้ทุกคนเป็นความดี เป็นไปไม่ได้

แต่ถ้ามันมีศรัทธามีความเชื่อ แล้วเราพยายามของเรา แล้วเราทำเพื่อของเรา เราทำนะ เราทำเพื่อหัวใจของเรา แล้วถ้าทำเพื่อหัวใจของเรานะ จิตพอสงบแล้วมันต้องเสื่อมแน่นอน การรักษาให้มันสงบสงัดได้ รักษาให้มันเป็นสมาธิได้ ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ของเรา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขาถึงมีข้อวัตรปฏิบัติ

คำว่า “ข้อวัตรปฏิบัติ” คือว่ามันเป็นกติกา เวลาทำข้อวัตรให้ทำพร้อมกัน เวลาทำพร้อมกัน ทุกคนออกมาทำพร้อมกัน เวลาเสร็จจากข้อวัตรแล้ว ทุกคนใครจะนั่งสมาธิภาวนาต่างๆ มันไปทำของมัน

เวลามีข้อวัตรปฏิบัติ มีการกระทำ การรักษาหัวใจนี้แสนยาก การรักษาหัวใจ เจริญแล้วเสื่อม เวลาเจริญนะ ดิغامทั้งนั้นนะ เวลาเสื่อมนะ เวลาเสื่อม เสื่อมอย่างหนึ่งนะ แล้วเวลาในวงปฏิบัติ เวลาคนที่หลุด เวลาคนที่หลง หลงยิ่งแก้ยาก

ดูสิ เวลาหลวงตาท่านพูด ท่านอยู่กับหลวงปู่มันนะ ติดสมาธิอยู่ ๕ ปี เวลาติดสมาธิ หลงไปทางซ้าย พอแก้ทางซ้ายมันก็ไปทางขวา ตรงกลางมันไม่หลงหรอก มันไปซ้ายไปขวา มันดันทุรังมันไป แล้วดันทุรังไปแล้ว พอมันดันทุรังแล้วนะ มันจะหาอาจารย์ หาคนที่มีความน่าเคารพ ศรัทธามายืนยันมากกว่ามันตีความทฤษฎีมานะของเขา หลงทั้งนั้น

เวลาหลงแล้วแก้ หลวงปู่มันเวลาท่านภาวนาของท่าน ท่านมีปัญหาไปหาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่เสาร์บอกว่า “เราแก้ท่านไม่ได้หรอก ปัญญาท่านมาก ท่านต้องแก้ของท่านเอง” แล้วท่านก็พยายามแก้ของท่านมา

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วมีปัญหา เวลาหลวงตา หลวงตาก็ด้วยการทะนุถนอมนะ เพราะท่านพูดเอง หลวงปู่เจ็ยะก็เล่าให้ฟัง หลวงตาท่านก็พูดบ่อย “จะเหมือนท่านเจ็ยะ แต่ไม่ใช่ท่านเจ็ยะ ต่อไปจะเป็นหลักทั้งทางโลกและทางธรรม”

ทางโลกหมายถึงว่าข้อวัตรปฏิบัติ ทางโลกหมายถึงแนวทางการประพฤติปฏิบัติ ทางโลกให้คนได้ถือเป็นแบบอย่าง

ทางธรรมๆ ธรรมคือการประพฤติปฏิบัติที่ท่านติตมา ๕ ปี ท่านติตมาต่างๆ นั่นคือประสบการณ์ของท่าน คนที่เคยติด คนที่เคยหลงไหลโดยกิเลสมันครอบงำ แล้วได้รับการโต้แย้ง

กับหลวงปู่มั่น ได้การโต้แย้ง นี่คือการประสพการณ์ เพราะมันมีประสพการณ์อันนี้ท่านถึงจะเป็นผู้นำทั้งทางโลกและทางธรรม

เราจะบอกว่า ท่านรอ ท่านรอ ท่านพิจารณาขนาดนั้น แล้วท่านเป็นคนปั้นมาขนาดนั้น ด้วยความทะนุถนอม เวลาขึ้นไปหาท่าน เวลาจิตมันราบหมดเลย “เหมือนเราที่ถ้ำสาริกา เหมือนเราที่ถ้ำสาริกา”

แล้วพอมันอยากได้ใจ มันมีความสุขมากเวลาจิตมันรวมลง มันตัดกิเลส ไอ้โฮ! มันแว้งว่างไปหมด แล้วจะทำอีก จะเอาอย่างนั้นอีก

“มันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร กิเลสขาดมันขาดคนเดียว”

คนตาย ตายคนเดียว ไม่ใช่ประสพปฏิบัติแบบซุ่มซำม ตายแล้วตายเล่า ตายซ้ำตาย ซาก ตายอยู่อย่างนั้นนะ เลยไม่มีอะไรตายใจ มันคิดว่าตายใจ นี่มันคิด เห็นใหม่

เวลาจะฆ่าไก่ นึกว่าไก่ตาย จะไปเอาไก่มาต้มกิน มันยังไม่ตาย ยังกระดูกกระดูกอยู่ คู้ย! กูรอให้มันตาย ไม่มีตายหรอก เพราะมันเชือดไก่เส้นเลือดไม่ขาด ไม่ตาย มันก็ตื่นของมันอย่างนั้นนะ

นี่ก็เหมือนกัน ชั่วคราว ชั่วคราวอยู่อย่างนั้นนะ แล้วเวลามันขาด มันมหัศจรรย์มาก

แต่คนที่ปฏิบัติยังไม่ถึงที่สุดมันยังไม่เข้าใจหรอก อย่างนั้นก็ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่นอีก จะเอาแบบนั้นอีก คือจะให้ท่านแนะนำ จะให้ไปอย่างนั้นอีก

“กิเลสมันก็ตายคนเดียว มันจะมีสองหนสามหนได้อย่างไร”

นี่ไง ดิด ถ้ากิเลสมันตายได้คนเดียว คำว่า “คนเดียว” คือคนเดียวตรงนี้ แต่ข้างหน้าอนาคตามี แล้วอรหันต์มันยังมีอยู่ข้างหน้า กิเลสที่ละเอียดอยู่มันดักรออยู่ข้างหน้าอีกมากมาย

คนที่ภาวนามาแล้วเขาเดินตั้งแต่ต้นจนจบ เขารู้เลยว่าขั้นตอนไหนกิเลสมันจะพลิกแพลงอย่างไร พ่อแม่กิเลสมันจะมีอุบายขนาดไหน ปู่ย่าตายายมันจะหลอกให้หัวปั่นเลย นี่ท่านทะนุถนอมเพื่อจะส่งเสริมต่อไป

แต่ด้วยการทะนุถนอม ด้วยการแนะนำก็ติด พอสุดท้ายแล้วติดสมาธิอยู่ ๕ ปี เวลาจะ
เอาออก ดึงออกมาให้ได้ ดึงออกมา หมายความว่า ต้องพยายามชี้แจงให้ได้ว่านี่ไม่ใช่นิพพาน
สิ่งที่จะก้าวเดินไป กามราคะปฏิบัติระรออยู่ข้างหน้า จุดและต่อมมันรออยู่ข้างหน้า ต่างๆ นะ

ไอ้ที่นี่ใครมากกว่าเป็นจุดเป็นต่อม

เป็นจุดเป็นต่อมก็ดวงดาวไป

มีพระมหาเถระเยอะมาก อู๋ย! จิตสงบแล้วเป็นจุดเป็นต่อม อู๋ย!... ไร้สาระมาก มันไม่มีใครมี
อำนาจวาสนาแบบนั้น มันไม่มีใครมีอำนาจวาสนาว่าจะทำได้เช่นนั้น ไอ้ที่เป็นๆ นั้นหลอก
ทั้งนั้น หลอกทั้งนั้นเพราะอะไร เพราะกิเลสมันสร้างภาพให้ใจ

เหมือนเรา เราเป็นคนดีๆ ถ้าเป็นคนดีแล้วตำรวจไม่จับ เราเป็นคนที่มีบริสุทธิ์ ไม่มีใครมา
ดูแลเรา นี่ก็เหมือนกัน เป็นจุดและต่อม ทั้งๆ ที่กิเลสเต็มหัวใจ หลอกหลวงทั้งนั้น

ถ้าเป็นจริงมันจะเป็นความจริงของมัน เห็นไหม นี่พูดถึงว่า ในพระพุทธศาสนา ใน
พระพุทธศาสนานี้มีหัตถ์จรรยาดีมาก แต่เพราะว่าในสังคัม สังคัมชาวพุทธภูมิใจว่าเราเป็นชาวพุทธ
ใจ เราก็ไปวัดไปวา กัน เราเสียสละทานของเรา สังฆะ สงฆ์ก็เอาสิ่งนั้นมาทะนุถนอม มาสร้าง
อาวาสต่างๆ มันก็เป็นวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนา นั่นนะสถานที่ที่ควรสร้าง มันเป็นประเพณี
วัฒนธรรม มันเป็นประวัติศาสตร์

แต่ถ้าพระพุทธศาสนาแท้จริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์
“อานนท์ เธอบอกเขานะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด”

เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันจะเป็นสมบัติของเขา เพราะเขาได้เดินจงกรม เขาได้นั่ง
สมาธิภาวนา จิตใจเขาอาจจะสงบก็ได้ เขาอาจจะปัญญาขึ้นมาก็ได้ เขาจะมหัสจรรย์
พระพุทธศาสนามหาศาล

แต่เราเสียสละทานกันอยู่นี้ เสียสละทานกันอยู่นี้ก็เพื่อให้อำนาจใจมันเป็นสาธารณะ ให้มัน
ยอมรับสภาพ ให้มันเปิดหัวใจ คือยอมรับฟัง ยอมรับฟังจากภายนอก ยอมรับฟังแล้วมีการ
พิสูจน์ตรวจสอบ

ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมา ปฏิบัติมาเวลายาวนานหลุดเวลายาวนานนี่นะ คู้ฮู้! แก่ยากมาก เวลาหลวงปู่มันท่านฟังใจท่าน ท่านถึงบอกเลยนะ “จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก หมู่คณะให้ปฏิบัติมา ผู้เฒ่าจะแก่วะ ผู้เฒ่าจะแก่วะ ถ้าผู้เฒ่าตายไปแล้วไม่มีใครแก่นะ”

มันไม่มีใครแก้หรือ มันมีแต่สวมรอย มีแต่อ้างอิง มีแต่แอบอ้าง “นิพพานๆ” นิพพานสัน
ติน เอวัง